

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/ 03 6 7 5 - 0 / 2021
Érkezett:	2021. SZEPTEMBER 24.
Példány:	1
Megjegyzés:	X

Fővárosi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság útján

Elsőfokú ügyszám: 17.Pk.22.488/2020.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED] **Korlátolt Felelősségű Társaság** [REDACTED]

A/1. melléklet cégkivonat; továbbiakban: indítványozó) az A/2. sz. mellékletben csatolt meghatalmazás szerinti jogi képviselője, **dr. Szegedi Zsolt ügyvéd** [REDACTED]

[REDACTED] útján

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

Indítványozó kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság **Pfv.IV.20.336/2021/4. számú végzésének** (a továbbiakban: Bírói Döntés, A/3. melléklet) alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg azt.

Kérelme indokolásaként indítványozó az alábbiakat adja elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Indítványozó a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (továbbiakban: Smtv.) hatálya alá tartozó médiatartalom-szolgáltató, kiadványa, a [REDACTED]

[REDACTED] című hetilap ugyanezen jogszabály szerinti sajtótermék. Az indítványozó megbízásából

[REDACTED] (a továbbiakban: újságíró) oknyomozó újságírói kutatást végzett a [REDACTED]

[REDACTED] és tulajdonosi köre felemelkedésének történetéről. Az újságíró ennek keretében

elektronikus levélben információgyűjtés céljából kérdésekkel kereste meg [REDACTED] ahonnan 2020. augusztus 31-én az érdemi válaszadást megtagadó elektronikus levelet kapott. A megkeresés állításokat nem, mindössze kérdéseket tartalmazott, melyek megválaszolása után jutott volna hozzá az újságíró a kérelmezők által sérelmezett adatok nyilvános adatbázisokban és saját nyilatkozatukban fel nem lehető részéhez. Ezt követően 2020. szeptember 2-án [REDACTED] az időközben elhunyt [REDACTED] valamint [REDACTED] és [REDACTED] nevében és meghatalmazásából az indítványozó ügyvédi felszólító levelet kapott kézhez, melyben nevezett személyek (a továbbiakban: kérelmezők) személyes adataik kezelése ellen tiltakoztak és felszólították az adatkezelés befejezésére valamint a további adatkezeléstől való tartózkodásra. A [REDACTED] tulajdonosa ekkor 99%-ban [REDACTED] 1%-ban [REDACTED] voltak. A cég ügyvezetői között megtalálható [REDACTED] és [REDACTED]

Kiemelendő, hogy az újságíró megkeresése kizárólag [REDACTED] illetve [REDACTED] kérelmezőket nevesítette [REDACTED] személyes adatainak forrása saját korábbi közszereplése volt, amely bárki számára elérhető az alábbi linken: [REDACTED] nyilatkozata [REDACTED] portálnak, A/4. melléklet). [REDACTED] kapcsán a személyes adatok forrása az origo.hu és a HVG témában született cikke:

[REDACTED] (A/5. melléklet). Utóbbi cikkhez azzal egységes szerkezetben helyreigazítás kapcsolódik, azonban az nem terjed ki [REDACTED] vonatkozó állításokra -- ideértve büntettségére vonatkozót is --, hanem kizárólag [REDACTED] vonatkozóakra. A cégekkel összefüggő személyes adatok forrása a közhiteles cégnyilvántartás volt. A kérelmezők tulajdonában illetve vezetése alatt álló [REDACTED] és leányvállalatai több alkalommal is részesültek állami támogatásban, illetve jelenleg is folyamatban van közpénz felhasználását jelentő támogatási eljárás. [REDACTED] oldalon megtalálhatóak az eddig megkapott támogatások.

Az indítványozó 2020. szeptember 4. napján kelt, az ügyvédi felszólító levélre válaszul írt levelében tájékoztatta kérelmezőket a kezelt személyes adatok köréről, a személyes adatok forrásáról, az adatkezelés jogalapjáról és az adatkezelés céljáról, a kapcsolódó jogos érdekről, az érintetti jogokról, a tiltakozáshoz való jogról, és az adatkezelést engedő kényszerítő jogi érdekről,

jogérvényesítési lehetőségekről, továbbá arról, hogy nem közöl üzleti titoknak minősülő információt.

A kérelmezők 2020. szeptember 7-én a Fővárosi Törvényszéken a keresetlevél benyújtását megelőzően előterjesztett ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmet terjesztettek elő, amelyben a Pp. 103. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján kérték, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót az érintett személyes adatok megjelölésére, valamint arra, hogy azokat – a tároláson kívül – a kérelmezők által indítandó per jogerős elbírálásáig csak a kérelmezők kifejezett írásbeli hozzájárulása esetén kezelje, továbbá tiltsa el az indítványozót a kérelmezők – indítványozó által az ideiglenes intézkedésről történő határozathozatalkor, valamint annak teljes időbeli hatálya alatt kezelt – személyes adatainak szerepeltetésétől bármely a kérelmezett által kiadott kiadványban, valamint azok bármely nyilvánosságra hozatalától. Az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a kérelmezői oldal a Pp. 108. § szerint a perindítás előtt nyújtotta be, tehát anélkül, hogy megindult volna az ügy érdemére irányuló eljárás. Indítványozó ellenkérelmében hivatkozott a sajtó szabadságára és a Törvényszék Alaptörvény 28. cikke szerinti köteletségére, hogy az alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket, így a Pp. alkalmazandó rendelkezéseit is az indítványozó Alaptörvényben biztosított alapvető jogaival összhangban értelmezze. A Fővárosi Törvényszék elsőfokon eljárva 17.Pk.22.488/2020/9. sz. végzésében (A/6 melléklet) az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben megjelölt jog érvényesítésére irányuló per jogerős elbírálásáig eltiltotta a kérelmezettet, hogy az általa kezelt [REDACTED] és [REDACTED] kérelmezőkre vonatkozó bűnügyi személyes adatokat bármely módon nyilvánosságra hozza; az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet a Törvényszék ezt meghaladóan elutasította.

Mind az indítványozó, mind a kérelmezők fellebbezést terjesztettek elő az elsőfokú végzés ellen. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.949/2020/2. sz. jogerős végzésében (A/7. melléklet) az elsőfokú határozat rendelkezéseit helyben hagyta. Indítványozó a Fővárosi Ítéltáblát arra kérte, hogy helyezze hatályon kívül az elsőfokú végzést, mert az alapjog-sértő és ekként jogszabály-ellenes is, mivel az a hátrányok Pp. 103. § szerinti felmérése és Pp. 104. § szerinti összemérése során alkalmazott Alaptörvény-ellenes jogszabály-értelmezésen alapszik.

Indítványozó ezután felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyről a Kúria Pfv.IV.20.336/2021/4. számú végzésében, a jelen indítványban támadott Bírői Döntésben határozott, a jogerős végzést helybenhagyta.

Indítványozó az ideiglenes intézkedés elrendeléséről szóló végzésben foglaltaknak eleget téve 2020. október 15. napján a [REDACTED] hetilapban megjelentette [REDACTED] című cikkét (a továbbiakban: Cikk, A/8. melléklet) a [REDACTED] felemelkedéséről és az állami támogatások e gazdasági sikertörténetben betöltött szerepéről. A Cikk rövidített változatban online is megjelent [REDACTED] címen, elérhető az alábbi linken: [REDACTED]

[REDACTED] A Cikk ugyanakkor csak erőteljesen megvágva jelenhetett meg: értelemszerűen nem jelenhettek meg benne azon részek, amelyek nevezett kérelmezettek bűnügyi személyes adatai tartalmazták, és ezek vonatkozásában olyan információkat közöltek volna, amelyek révén az olvasó képes lett volna saját maga ítéletet formálni arról, hogy az állami támogatások valóban azokat kiérdemlő személyekhez kerültek-e, vagy pedig korábbi elítéléseik tükrében kifejezetten kockázatos kedvezményezettjei e támogatásoknak. A Cikk tehát nem tudta beteljesíteni rendeltetését: nem tudott átfogó képet nyújtani [REDACTED] cégbirodalom felemelkedésének körülményeiről és a hazai gazdasági élet meghatározó szereplőinek felemelkedésében szerepet játszó tényezőkről. A hiányzó információk megjelentetésére azóta sem kerülhetett sor, hiszen az ideiglenes intézkedés továbbra is hatályban van. A Cikkben még csak annak közlésére sem kerülhetett sor, hogy milyen típusú -- nevezetesen: bűnügyi -- személyes adatok közlése esik az ideiglenes intézkedésben elrendelt tilalom hatálya alá.

A kérelmezők 2020. október 29-én -- az ideiglenes intézkedés iránti kérelem benyújtását követő közel 2 hónappal később -- keresetlevelet nyújtottak be a Fővárosi Törvényszékhez az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben felhívott jogaik peres érvényesítése végett. A Fővárosi Törvényszék azonban 2020. november 24-én kelt, 17.P.23.045/2020/5-I. számú végzésével a keresetlevelet visszautasította.

Kérelmezők 2021. február 26-án, eredeti kereseti kérelmük előterjesztéséhez képest ismételtén közel 3 hónap elteltével -- s ennek következtében az ideiglenes intézkedés hatályát további 3 hónappal megtoldva --, vagyis a Pp. 178. § (1) bekezdése értelmében a keresetlevél joghatásainak

fenntartásához számukra rendelkezésre álló, 2020. március 23. napján lejáró határidőhöz meglehetősen közel végül sikeres keresetindítással éltek. A per folyamatban van (ügyszám: 17.P.21.158/2021/8.), jelenleg az elsőfokú eljárásban a kereseti ellenkérelem benyújtásáig jutott; tárgyalásra az eredeti keresetlevél benyújtását követő mintegy 11 hónap alatt még nem került sor; az első tárgyalást 2021. szeptember 14-ei határnappal tűzte ki az eljáró bíróság. Mindezen idő alatt az indítványozó sajtószabadságát korlátozó, ideiglenes intézkedést elrendelő végzés hatályban van.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Jelen indítvány az indítványozó ellen kért ideiglenes intézkedést jogerősen elrendelő másodfokú bírósági határozatot felülvizsgáló, azt hatályában fenntartó végzés ellen irányul. Az indítványozó az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálására irányuló elsőfokú eljárásban ellenkérelmet terjesztett elő, sikertelenül. Indítványozó az elsőfokú, ideiglenes intézkedést elrendelő végzés ellen fellebbezett; a fellebbezést érdemben másodfokon elbíráló bíróság az ideiglenes intézkedés hatályát fenntartotta. Indítványozó ezután fordult a Kúriához, amely a felülvizsgálati kérelmét érdemben elbírálta, s az ideiglenes intézkedést hatályában fenntartotta. Indítványozó tehát a rendesbírósági jogorvoslati lehetőségek kimerítése után fordul jelen indítványban a T. Alkotmánybírósághoz a felülvizsgálati eljárást lezáró végzés elleni alkotmányjogi panasszal.

Jelen panasz az ideiglenes intézkedés és az ezen intézkedési irányuló kérelem elbírálására irányuló sajátos eljárásban elszenvedett alapjogsérelem orvoslására irányul. Következésképpen az ideiglenes intézkedéshez kapcsolódó peres eljárás nem tudja orvosolni a jelen panaszban kifogásolt alapjogsérelemeket, s ezért értelemszerűen jogorvoslatnak sem tekinthető a Bírői döntés szempontjából.

Indítványozó nyilatkozik arról, hogy a fentieknek megfelelően a Kúria előtt felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, indítványozó jelen ügyben benyújtott felülvizsgálati kérelme elbírálásra került; a másodfokon eljáró bíróság által hozott jogerős határozatot (végzést) Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg. A T. Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (2) bekezdése értelmében *“az Abtv. 27. §-a alkalmazásában az ügy érdemében hozott, vagy a bírósági eljárást befejező döntésnek minősül és alkotmányjogi panasszal megtámadható, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal megtámadható a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntése*

is, mely a) a megtámadott határozatot hatályában fenntartja [...], feltéve, hogy az indítványozó a jogerős döntést az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg”.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Bírói Döntést az indítványozó jogi képviselője 2021. július 15. napján vette kézhez az elektronikus tárhelyén keresztül. A T. Alkotmánybíróság Ügyrendjének 32. § (2) bekezdése értelmében a határidő kezdetét jelen eljárásban a Kúria felülvizsgálati kérelmet elbíráló határozatának kézhez vételétől kell számítani. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő -- az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap -- tehát megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

A Bírói Döntés az indítványozó alapvető jogait közvetlenül érinti, alapvető jogai gyakorlásában korlátozza annak közvetlen eredményeképp, hogy az elsőfokú végzésben rá nézve megállapított kötelezettségeket tart fenn hatályukban, végrehajthatóságukban. Indítványozó az Alaptörvény IX. cikkében garantált sajtó- és véleménynyilvánítási szabadság alanya, az NMHH sajtótermék-nyilvántartásában regisztrált sajtótermék kiadója. A Bírói Döntés által hatályában fenntartott ideiglenes intézkedés hatálya alá tartozó Cikket indítványozó az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása tárgyában lefolytatott elsőfokú eljárás kezdete óta, mintegy 11 hónap elteltével sem közölheti teljes terjedelmében.

A Bírói Döntés egy, már elkészült újságcikk nyilvánosságra hozatalát részlegesen akadályozó, nyilvánosság előli elvonását célzó, a Cikk tartalmának szakmai integritását megtörő előzetes korlátozást volt hivatott megvalósítani, s ekként mind az Alkotmánybíróság, mint pedig az Emberi Jogok Európai Bírósága következetes gyakorlata értelmében a sajtó- és véleménynyilvánítási szabadság korlátozásának, ezen alapvető jogokba történő különösen súlyos beavatkozásnak tekintendő [ld. legújabban *Kablis c. Oroszország*, no. 48310/16 és 59663/17, 91. §, *Unifaun Theatre Productions Limited és mások c. Málta* no. 37326/1, *Cumhuriyet Vakfi és mások c. Törökország*, no. 28255/07, *Ürper és mások c. Törökország*, no. 14526/0; a korábbiakban pedig többek között *Association Ekin c. Franciaország*, no. 39288/98, 56. §; *Cumpănă és Mazăre c. Románia* [GC], no. 33348/96, 118. §; *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Svájc* (no. 2)

[GC], no. 32772/02, 93. §)]. Az ideiglenes intézkedés közvetlenül azt eredményezi, hogy az indítványozó nem képes a sajtószabadság gyakorlása útján azon alkotmányos és törvényi kötelezettségének sem eleget tenni, hogy a közönséget tájékoztassa a helyi és országos közélet ügyeiről, azaz egyes, Magyarország polgárai számára jelentőséggel bíró eseményekről nem tudósíthat (Alaptörvény IX. cikk, Smtv. 10. §). Hasonlóképp a Bírói döntés korlátozza indítványozót abban, hogy a hatálya alá tartozó médiatartalom közlésével fenntartsa jellemző, médiapiaci helyzete megtartásában kulcsszerepet játszó a saját arculatát, amelynek meghatározó elemét jelentik a magyarországi üzleti élet sikereit és annak okait feltáró, következetes módszertanon alapuló tudósítások.

Az Abtv. 27. § (2) bekezdése értelmében *“jogállásától függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet,*

a) aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt,

b) akire (amelyre) a döntés rendelkezést tartalmaz, vagy

c) akinek (amelynek) jogára, kötelezettségére, magatartása jogszerűségére a bíróság döntése kiterjed.”

Fentiekben előadottak a mellékletekkel bizonyítva alátámasztják, hogy indítványozó a Bírói Döntés által lezárt bírósági eljárásban fél volt. Rá nézve a Bírói Döntés rendelkezést, kötelezést tartalmaz. A Bírói Döntéssel ellentétes jövőbeli magatartást pedig az ideiglenes intézkedés hatályának fennálltaig jogszerűtlennek minősíti; a sajtószabadságát, véleménynyilvánítási szabadságát, tájékoztatási tevékenységét, sajtótermék kiadásához való jogát korlátozza -- mivel egy cikk megjelentetését akadályozza -- a későbbiekben előadottak szerint, tehát a Bírói Döntés az indítványozó jogaira is kiterjed. Következésképp az érintettség az Abtv. 27. § (2) bekezdésben megjelölt összes, külön-külön is elégséges feltételnek megfelel.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta és a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

ea) A Bírói Döntés -- a Kúria felülvizsgálati végzése -- az ügy érdemében hozott döntés.

Az eljárásban a Kúria felülvizsgálati hatáskörét is az alapozta meg, hogy a perindítást megelőzően előterjesztett ideiglenes intézkedés elrendelése iránt indult eljárásban az érdemben eldöntendő kérdés az ideiglenes intézkedés elrendelése vagy az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elutasítása. A keresetlevél benyújtását megelőzően, az ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelem alapján indult nemperes eljárásban az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott döntés tehát az ügy érdemében hozott döntés, amely a Pp. 406. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálattal támadható. Ha az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott döntés nem lett volna az ügy érdemében hozott döntés, akkor felülvizsgálatára sem kerülhetett volna sor.

Kiemelendő, hogy a kérelmezők az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet előzetesen, még az abban felhívott jogok perbeli érvényesítése előtt nyújtották be a Pp. 108-109. § szerint. Ebben az eljárásban az ideiglenes intézkedés kérelmezői a továbbiakban szabadon dönthetnek a perindításról; vagyis az ideiglenes intézkedés iránti kérelem nem is feltétlenül ágyazódik be egy peres eljárásba; a bíróság ebben az eljárásban kizárólag az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálását érintő tény- és jogkérdésekről dönt. Az ideiglenes intézkedés tárgyában döntő bíróságok tehát érdemben határoztak arról -- ha ideiglenes (jöllehet előreláthatatlan) időbeli hatállyal is --, hogy indítványozó teljes egészében nyilvánosságra hozhatja-e a Cikket, illetve az általa a Cikk elkészítéséhez szükséges oknyomozás során feltárt és kezelt adatokat tudósítás, újságcikk, feltáró riport formájában, vagy pedig ezt egyáltalán nem, illetve súlyos korlátozásokkal, csupán részlegesen teheti-e meg.

E körben értékelendő, hogy az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott Bírói Döntés az indítványozó sajtószabadságát azért is korlátozza, még hozzá reparálhatatlan módon, mert az adott időpillanatban aktuális, közérdeklődésre számot tartó újságcikk az idő múlásával aktualitását, s ezzel közlési értékét is elveszítette, hiszen egy teljeskörű tényfeltáró anyag részét képezte volna - ha időszerűen megjelenhet. A Cikk megjelenése után egy évvel, valamint a Cikknek annak megjelenésekor aktualitást adó [REDACTED] reklámkampány végével a Cikket kiegészítő további tartalmak megjelentetésére aligha kerülhet már sor, hiszen az ideiglenes intézkedés következtében meg nem jelenhetett tartalmak aktualitásukat veszítették. Az adott újságcikk megjelentetésében megvalósuló sajtószabadság-gyakorlás megengedhetősége tárgyában tehát az ideiglenes intézkedésként elrendelt előzetes korlátozás sokszor, s így jelen esetben is olyan döntésnek minősül, amely érdemében és véglegesen eldönti, hogy a kérelmezett tudja-e gyakorolni ezt a jogát

vagy sem, meghatározott cikk megjelentetése útján. Ennél fogva a Bírói Döntés is az ügy érdemében hozott bírói döntés. Jelen tényállás mellett a támadott bírósági határozat nagy valószínűséggel azt eredményezi, hogy a meg nem jelenített tartalom soha nem fog megjelenni, mert aktualitását veszítette.

Az Indítványozó rámutat továbbá, hogy a Pp. 108. § alapján hozott végzés a Kúria - jelen alkotmányjogi panasszal támadott határozatában is felidézett - gyakorlata szerint a keresetlevél benyújtását megelőzően, az ideiglenes intézkedés elrendelése tárgyában hozott döntés az ügy érdemében hozott döntés, ezért helye van a Pp. 406. § (1) bekezdés alapján felülvizsgálatnak. Az Indítványozó álláspontja szerint a Pp. 108. § alapján elrendelt ideiglenes intézkedés formailag az ügy érdemében hozott döntés.

Feltéve, de meg nem engedve, hogy az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzés az Abtv. 27. § (1) bekezdés értelmében nem az ügy érdemében hozott döntés, indítványozói álláspont szerint az e tárgykörben hozott felülvizsgálati végzés az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, tekintettel arra, hogy az ideiglenes intézkedés elbírálására önálló nemperes eljárásban kerül sor, amely eljárást az előzetes ideiglenes intézkedés esetében ráadásul szükségszerűen nem is követi az ideiglenes intézkedésben felhívott jogokat érvényesítő további eljárás.

Indítványozó hivatkozik végül a T. Alkotmánybíróság Ügyrendjére is, amelynek 32. § (2) bekezdése értelmében "az Abtv. 27. §-a alkalmazásában az *ügy érdemében hozott, vagy a bírósági eljárást befejező döntésnek minősül* és alkotmányjogi panasszal megtámadható, illetve az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal megtámadható a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott olyan döntése is, mely a) a megtámadott határozatot hatályában fenntartja [...], feltéve, hogy az indítványozó a jogerős döntést az Alkotmánybíróság előtt nem támadta meg" (az indítványozó kiemelése).

eb) Az indítványozót ért alapjogsérelem a Bírói Döntést érdemben befolyásolta, az alábbiak szerint.

Ha a Kúria a felülvizsgálati eljárás során figyelembe vette volna, hogy indítványozó a sajtószabadság alanyaként, ezen alapvető jogának gyakorlása érdekében kéri az ideiglenes

intézkedést elrendelő végzés hatályon kívül helyezését és új, az érintett alapvető jogok megfelelő mérlegelésével megalkotott határozat hozatalát, akkor a Kúria merőben más, az ideiglenes intézkedést hatályon kívül helyező döntésre is juthatott volna. Ugyanígy más döntésre juthatott volna a Kúria, ha értékeli, hogy indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való joga magában foglalja azt a jogosultságot, hogy a jogait és kötelezettségeit megállapító, alapjog-korlátozó bírósági döntés az ő alapjoga korlátozását figyelembe vegye, annak igazolhatóságát vizsgálja, és döntésében érdemben indokolja a korlátozás igazolhatóságát.

ec) Az indítványozót ért alapjogsérelem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, az alábbiak szerint.

Az ügyben felmerült kérdés egyben *alapvető alkotmányjogi jelentőségű is*. A T. Alkotmánybíróságnak eddig nem volt lehetősége arra, hogy megvizsgálja, a sajtó szabadságának és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogok konfliktusát előidéző, a sajtószerv vagy kiadója elleni, vonatkozásában előzetes korlátozást előidéző ideiglenes intézkedés iránti kérelmek elbírálására során milyen kötelezettségek terhelik a bíróságot annak érdekében, hogy döntése ne vezessen a sajtószabadság alaptörvény-ellenes korlátozásához, sérelméhez, voltaképpen előzetes cenzúrához. Az új Pp. és a személyes adatok védelméhez fűződő jogot garantáló GDPR egyaránt 2016 folyamán léptek hatályba, alkalmazásuk új lehetőségeket nyitott meg az ideiglenes intézkedések kérelmezése terén a sajtószervek ellenében indított vagy indítani tervezett polgári peres eljárásokban illetve azokat megelőzően; ez nyitotta meg ismét a sajtó tudósításaiban szereplő természetes személyek személyes adatok védelméhez fűződő joga és a sajtószervek és kiadói sajtószabadsága közötti alapjog-konfliktus alkotmányos feloldásának szükségességét az ideiglenes intézkedés iránti kérelmek elbírálása során. Tekintettel arra, hogy az ideiglenes intézkedés sikeres kérelmezése a sajtó ellenében előzetes korlátozáshoz vezet, a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jog és a sajtószabadság konfliktusának peres ügyet lezáró érdemi bírói döntésben történő feloldásához képest ugyanezen alapvető jogok konfliktusának ideiglenes intézkedés körében történő elbírálása önálló, sajátos és kiemelt jelentőségű alkotmányjogi kérdést vet fel.

Hasonlóképp alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a sajtószabadság alanyainak tisztességes eljáráshoz fűződő alkotmányos jogából következően a sajtószabadság korlátozásával

járó ideiglenes intézkedésre irányuló kérelem elbírálása során a bíróságot milyen kötelesség terheli a sajtószabadság korlátozásának Alaptörvénnyel való összhangjának biztosítása terén. Különös súllyal esik latba e kérdés a rendes és rendkívüli jogorvoslatok során, hiszen a jogorvoslatihoz való jog mint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosultsága szintúgy sérülne, ha a másodfokon illetve felülvizsgálati bíróságként eljáró bíróságok a sajtószabadság alanyainak sajtószabadságát korlátozó, ezen alapjog által védett jogos érdekeit csorbító döntések meghozatala során nem értékelhetnék, hogy a bírósági eljárás előző szakaszaiban hozott döntések érdemükben alapjog-konformak-e.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

A Bírói Döntés az Alaptörvény IX. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt, véleménynyilvánítási és sajtószabadsághoz fűződő alkotmányos jogokat, továbbá a XVIII. cikkben garantált, tisztességes bírósági eljáráshoz, jogorvoslatihoz fűződő alapvető jogokat sérti:

IX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

I. *A Bírói Döntés Alaptörvényben garantált alapvető jogokat korlátoz az alábbiak szerint.*

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdésében biztosított sajtószabadság alanyaként az indítványozót megilleti az az alapvető jog, amely alapján a tájékoztató funkciója ellátása érdekében közérdekű, illetve közérdeklődésre számot tartó cikkeket jelentessen meg, akkor és oly módon, amikor és ahogyan ő azt kívánja. A cikkek megjelentetéséről, annak idejéről és módjáról tehát a szabadságjog alanyának a kompetenciája dönteni; minden, ami elvonja e döntési kompetenciát a szabadságjog alanyától, vagy más döntésétől teszi függővé, e szabadságjog korlátozásának tekintendő. A sajtószabadság korlátozható, a korlátozásnak azonban meg kell felelnie az alapjog-korlátozás alaptörvényi követelményeinek.

A Bírói Döntés hatályban tartja az indítványozó ellen elrendelt ideiglenes intézkedést, amely jogi tilalmat állít fel a Cikk megjelentetésére. Egyfelől e tilalom okán a Cikk egészének megjelentetésére nem kerülhetett -- és a cikkhez kötődő tájékoztatási érdek múlása, aktualitásvesztés folytán a továbbiakban egyre kisebb valószínűséggel kerülhet -- sor, így a Bírói Döntés a sajtószabadság és véleménynyilvánítási szabadság előzetes korlátozásaként szolgál. Másfelől e korlátozás a sajtószabadság körébe tartozó szerkesztői szabadságot is korlátozta azzal, hogy a Cikk, s ezzel a [REDACTED] hetilap tartalmának összeállításáról való döntést az ideiglenes intézkedésről döntő, azt hatályában fenntartó bíróság saját hatáskörébe vonta. A Cikk a hetilap mélységben feltáró, oknyomozó anyagainak részét képezi, amelyet tervezett tartalmának megfelelően nem jelentethetett meg az indítványozó által kiadott hetilap.

Az előzetes korlátozás ideiglenes jellege ellenére is a *sajtószabadság* súlyos korlátozását valósítja meg. A sajtó hírei, tudósításai ugyanis az EJEB megállapítása szerint "romlandó jószágok": *bármely késedelem annak közzétételében, mégoly rövid időre is, értékétől és a tudósítást övező érdeklődéstől akár maradéktalanul megfoszthatja*" (Kablis c. Oroszország, no. 48310/16 és 59663/17, 91. §), a demokratikus közvélemény formálására, aktualitásaihoz való hozzájárulásra és a polgárok tájékoztatására akkor alkalmasak, ha közlésük *időszerű*, vagyis a közélet aktualitásaihoz igazodik, nem várat magára. A sajtótermékek és azok egyes tartalmi részletei akkor tudják mind a véleménynyilvánítási, mind pedig a közvélemény tájékoztatására irányuló rendeltetésüket betölteni, ha a sajtótermékek tartalmainak közlése az azok elkészítésére okot adó

körülmény, ténybeli állapot beálltától számítva nem jár jelentős és kiszámíthatatlan időtartamú késedelemmel. Ezzel ellentétben jelen ügyben a Bírői Döntés eredményeképp az indítványozó egyelőre nem előre látható, határozatlan ideig áll az előzetes korlátozást megvalósító ideiglenes intézkedés hatálya alatt; bírósági határidők sem teszik kiszámíthatóvá, előreláthatóvá, hogy az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben felhívott jogok érvényesítése iránti indított polgári per, amelynek befejeződéséhez az ideiglenes intézkedés időbeli hatálya igazodik, meddig fog húzódni. Megjegyzendő, hogy az idő teltével az ideiglenes intézkedés hatályvesztése esetén sem kerülhet már valószínűleg sor a Cikkből hiányzó tartalmak közlésére, hiszen azok ennyi idő elteltével már nem kapcsolhatók a [REDACTED] Cikk megjelenése idején futó reklámkampányához sem, továbbá a sajtó rendes működéséből fakadóan értelemszerűen a Cikk folytatásaként, magyarázataképp sem közölhető több, közel egy évvel annak megjelenése -- vagy netán még később, a kapcsolódó per jogerős lezárulta -- után egy hetilapban a hiányzó rész. Összességében tehát az ideiglenes intézkedés következtében meg nem jelenhetett cikkrészletek mára elvesztették aktualitásukat, hírértéküket, és ezzel minden valószínűség szerint a cenzúra véglegesnek tekintendő.

A Cikk olyan tartalom, amely indítványozó által kiadott sajtótermék egyedi hangvételéhez, a magyar médiapiacra sajátos tartalmihoz, s ezáltal a demokratikus közvéleményhez történő egyedi hozzájárulás is lenne. Ekképp az ideiglenes intézkedést hatályában fenntartó, előzetes korlátozást eredményező Bírői Döntés indítványozó *véleménynyilvánítási szabadságát* is korlátozza.

A Bírői Döntés korlátozza továbbá indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő jogát és jogorvoslathoz való jogát, a következők szerint. Az ügyben eljáró bíróságok indítványozó jogait és kötelezettségeit bírálták el, jóllehet ideiglenes hatállyal, ám az előzetes intézkedés tárgyában érdemben határoztak, kontradiktórius eljárásban. Tekintettel arra, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog hézagmentesen kell, hogy kiterjedjen a bírósági igazságszolgáltatás egészére, nem pedig a jogalkotó diszkréciója szerint nemperes eljárási útra terelt ügyeket önkényesen kivéve az e jogot garantáló alaptörvényi rendelkezés tárgyi hatálya alól, indítványozó álláspontja szerint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kiterjed az ideiglenes intézkedés iránti, Pp. 108. § szerinti előzetes eljárásra is. Ezen eljárás azonban nem tekinthető tisztességesnek abban az esetben, ha az eljáró bíróságok, így a Bírői Döntést meghozó bíróság nem tekintik magukra nézve

kötelezőnek az alkalmazott jogszabályok, köztük a Pp. rendelkezéseinek Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezését, az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak szerint. Az Alaptörvény R) cikk (1)-(2) bekezdése egyértelműen kimondja továbbá, hogy az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja, és az mindenkire kötelező -- beleértve az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elbíráló bíróságokat, és az ezen eljárásban félként résztvevő személyeket is.

A Bírói Döntés ebben a tekintetben kirívóan tisztességtelen eljárásról tanúskodik, amennyiben a Kúria kifejezetten elhárítja az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében előírt alapjogi teszttel -- nevezetesen, a szükségesség-arányosság teszttel -- összhangban történő jogszabály-értelmezés kötelezettségét, ezzel a Pp.-t és annak bírósági alkalmazását példátlan módon Magyarország Alaptörvényének értékrendjén kívül elhelyezve: *“a keresetlevél előterjesztését megelőzően benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során az alapjogok ütközése a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható. [...] A szóban forgó jogszabályi rendelkezés az ideiglenes intézkedés elrendelésével, illetve annak elmaradásával okozható hátrányok mérlegelését írja elő, míg az alapjogok ütközése során az érdekösszemérés a jogvita érdemi elbírálására tartozik.”* (Bírói Döntés, 9. oldal, [2], [4]). Nem lehet tisztességes az olyan rendesbírósági eljárás, amelyben a bíróság elutasítja az eljárásban érintett alapvető jogok korlátozásának Alaptörvény szerinti igazolhatóságát. A Bírói Döntés a fentiekben előadottak szerint korlátozza indítványozó sajtó- és véleménynyilvánítási szabadságát, következésképpen a bíróság eljárása akkor lett volna tisztességes, ha indítványozó ezen alapvető jogának az eljáró bíróságok általi korlátozására való hivatkozását figyelembe veszi és elbírálja az alkalmazott jogszabályok Alaptörvény-konform értelmezése érdekében.

A Bírói Döntés korlátozza indítványozó jogorvoslathoz való alapvető jogát is. Indítványozó ugyanis a rendesbírósági szervezeten belül nem fért hozzá olyan jogorvoslati fórumhoz, amely érdemben döntött volna az indítványozó alapvető jogait sértő elsőfokú bírósági határozat alapjogsértő jogszabály-értelmezést alkalmazó mivoltának kérdésében. Indítványozó hiába terjesztette elő ezzel kapcsolatos jogállításait akár a rendes, akár a rendkívül jogorvoslati eljárás során; azokat a másodfokon eljáró bíróság és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság nem érdemében elutasította, hanem -- mind a fellebbezési kérelem, mind pedig a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásra való alkalmassága, mi több, azok érdemi elbírálása ellenére -- elmulasztotta figyelembe venni. Következésképpen az e jogállításokban érintett jogsértések vonatkozásában indítványozó

önhibáján kívül, a bíróságoknak indítványozó jogállításairól történő, jogalapot nélkülöző elzárkózása okán nem fért hozzá érdemi bírósági jogorvoslathoz, s így sérült a jogorvoslathoz való alkotmányos joga.

II. *A Bírói Döntés alapjog-korlátozásának céljairól*

A Bírói Döntésben megvalósuló alapjog-korlátozásnak indítványozói álláspont szerint *nincs legitim célja*. Az alapjogok korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében kizárólag *“más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében”* kerülhet sor. Azonban a Bírói Döntés nem hivatkozik semmiféle más alapvető jogra vagy alkotmányos értékre indítványozó sajtószabadságának, véleménynyilvánítási szabadságának illetve ezek vonatkozásában tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz fűződő alapvető jogának korlátozásakor. Tekintettel arra, hogy a Bírói Döntés elmulasztja figyelembe venni, hogy egyenes és szükségszerű következménye alapvető jog korlátozása, ezért legitim célt sem jelöl meg. A Kúria csupán arra hivatkozik, hogy az *“Az ideiglenes intézkedés célja a gyors jogvédelem biztosítása”* [28]. Nem vitatva ezen állítás helytállóságát, indítványozó megjegyzi, hogy egy demokratikus jogállamban szükségképpen minden jogintézménynek van valamiféle célja, rendeltetése, ez azonban nem feltétlenül alapvető jog vagy alkotmányos érték érvényre juttatása; következésképp nem feltétlenül szolgálhat az alapjog-korlátozás legitim céljaként sem. A gyorsaság nem alkotmányos érték; és nem létezik az ideiglenes intézkedés elrendeléséhez fűződő alkotmányos alapvető jog.

Nem lenne helytálló az a feltételezés sem, hogy jelen ügyben a gyors jogvédelem előmozdítására való hivatkozás a jogbiztonság, jogállamiság [Alaptörvény, B) cikk (1) bekezdés] alkotmányos értékét hivatott érvényre juttatni az indítványozó oldalán történő alapjog-korlátozás céljaként. E célból egyrészt a Bírói Döntés rendelkezése okszerűen nem következhet. Hiszen ezen értékek indítványozó alapvető jogainak minél gyorsabb, időszerű védelmét éppúgy indokolhatnák, mint a kérelmezők állított jogainak gyors védelmét. Másrészt az objektív értékek és szubjektív kommunikációs alapjogok, különösképpen a véleménynyilvánítási szabadság ütközése esetén a T. Alkotmánybíróság következetes gyakorlata a szubjektív jogok érvényre juttatása. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat IV/1.2 pontja értelmében a vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésre és

védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely intézmény közvetítésével véd, és legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya. Következésképp a jogbiztonság, jogállamiság érvényre juttatása jelen ügyben nem lehet a sérelmezett alapjogkorlátozás legitim célja.

Jóllehet a Bírói Döntés semmiféle alapjogi mérlegelést nem tartalmaz, sőt az alapjogok figyelembe vételét épphogy elutasítja, a döntés mégis a kérelmezői személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának [Alaptörvény VI. cikk, (4) cikk] védelmét szolgálja. A Bírói Döntés hatása ugyanis az, hogy nem engedi meg az ideiglenes intézkedés kérelmezői személyes adatainak nyilvánosságra hozatalát, vagyis a Bírói Döntés a kérelmezők mint az információs önrendelkezési jog alanyainak személyes adataik fölötti rendelkezési szabadságát juttatja kifejezetten érvényre. A Bírói Döntés csupán annyit állapít meg, "az eljárt bíróságok helyesen vonták a vizsgálat körébe azt, hogy a kérelmezett által állított hátrányokat kell szembe állítani a kérelmezők személyes adatainak nagy nyilvánosságra kerülésével okozható sérelemmel" ([29]), ám nem veszi észre, hogy a mérlegelés egyik oldalán kizárólag alapjogi természetű sérelem szerepel; a hátrány ilyen absztrakt meghatározása ugyanis azt jelenti, hogy maga a személyes adat nyilvánosságra kerülése, vagyis a közzététele feletti rendelkezés mint pusztán alapjogi jogosultság elveszítése, gyakorolhatóságának megszűnése is releváns hátrány. A Bírói Döntés elmulasztja ugyanakkor észlelni, hogy a kérelmezők személyes adatok védelméhez fűződő jogát a bíróság egyoldalúan védi; nem vesz tudomást arról, hogy az ideiglenes intézkedésről hozott döntésnek alapjogi konfliktust kell feloldania. Míg tehát a Bírói Döntés voltaképpen elfogadja, hogy az információs önrendelkezési jog korlátozása a Pp. 103-104. §§ alkalmazásában releváns értelemben vett hátrányt jelent, addig a sajtószabadság és véleménynyilvánítási szabadság korlátozásának hasonlóképpen hátrányként történő értékelésére a kérelmezetti oldalon már nem hajlandó, ehelyett a kérelmezetti oldalon kizárólag vagyoni hátrány értékelésére szorítkozik.

Noha a Kúria döntése a fentiek szerint az információs önrendelkezés érvényre juttatásának legitim célját szolgálja, a Kúria az előbbieken ismertettek szerint elmulasztja az alapjogi konfliktus észlelését. Ennek következtében pedig az annak feloldására kizárólagosan hivatott szükségességi-arányossági tesztet is elmulasztja alkalmazni az alapjogi konfliktus elbírálását eredményező jogszabály-értelmezés és jogszabály-alkalmazás során, a következőkben kifejtettek szerint.

III. *A Bírói Döntés alapjog-korlátozásának szükségessége tárgyában*

Feltéve, de meg nem engedve, hogy az alapjog-korlátozás legitim célja a *jogbiztonság, jogállamiság* érvényre juttatása, e cél érvényre juttatásához az indítványozó által sérelmezett alapjog-korlátozások szükségtelenek. Ezen alkotmányos érték érvényre juttatását semmiben nem akadályozta volna, ha a Bírói Döntés meghozatala során a bíróság feltárja és figyelembe veszi a kérelmezői és kérelmezetti oldalon érintett alapvető jogokat, és -- ideiglenes hatállyal -- az előzetes ideiglenes intézkedés tárgyában szokásosan soron kívül, szűk eljárási határidőkkel lefolytatott eljárásban a Pp. rendelkezéseinek megfelelő, Alaptörvény-konform értelmezésével, az alapjogi teszt megfelelő alkalmazásával jut döntésre.

Éppen ellenkezőleg: a szükségesség-arányosság teszt alkalmazása a jogértelmezés során -- a jelen indítványban állítottak szerint a Bírói Döntés által megsértett egyéni alapjogok érvényre juttatásán keresztül -- a jogállamiság, jogbiztonság objektív értékeinek érvényre juttatásához kifejezetten szükséges lett volna, vagyis a sérelmezett alapjog-korlátozás nem csupán szükségtelen, hanem alkalmatlan is volt ezen értékek érvényre juttatására. A bírósági jogalkalmazást, jogértelmezést ugyanis az teszi előreláthatóvá, alapvető jogaik terjedelmét és tartalmát pedig kiszámíthatóvá a jogalanyok számára, ha a bíróságok nem válogatnak önkényesen az általuk lefolytatott eljárások között abban a tekintetben, hogy amennyiben az eljárás alapvető jogokat érint, illetve abban alapvető jogok kerülnének korlátozásra az eljárást lezáró döntés eredményeképp, úgy az alapjog-korlátozásokra az alapjogi teszt alkalmazandó-e vagy sem. Ehelyett nevezett alkotmányos érték kizárólag akkor jut érvényre, ha a bíróságok következetesen alkalmazzák az alapjogi tesztet minden olyan esetben, amikor az Alaptörvény-konform jogértelmezés kötelezettsége az alapjogi érintettség folytán a bíróság által a konkrét ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezések értelmezésére is kiterjed.

Feltéve, hogy az alapjog-korlátozás célja az ideiglenes intézkedést kérelmezők személyes adatok védelméhez fűződő jogának érvényre juttatása, indítványozó az alábbiakat adja elő. A Bírói Döntés az alapjogi teszt alkalmazásának kizárásával nem tette lehetővé, hogy egyáltalán a korlátozás szükségességét megvizsgálja, e körben tehát a Bírói Döntés önkényesen korlátozza az indítványozó sajtószabadságát, véleménynyilvánítási szabadságát, az önkényesség okán pedig korlátozza tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz fűződő jogát.

Megjegyzendő továbbá, hogy a Bírói Döntés a szükségesség-arányosság teszt alkalmazását mellőzve elmulasztotta értékelni azt is, hogy a szóban forgó bűnügyi adatok már eleve az internet nyilvánossága számára hozzáférhetőek; ezekhez képest a Cikkben való szerepeltetésük még nagyobb nyilvánosságot elérni nem tudott volna. Az ideiglenes intézkedés így voltaképpen alkalmatlan, s következésképpen szükségtelen is a kérelmezők személyes adataihoz fűződő alapvető jogának, magánszférájának védelmére.

IV. A Bírói Döntés alapjog-korlátozásának arányossága tárgyában

Feltéve, de meg nem engedve, hogy a Bírói Döntés legitim cél elérése érdekében szükséges alapjog-korlátozást valósít meg, az alapjog-korlátozás az alábbiak szerint az elérni kívánt céllal nem arányos.

Először, tekintettel arra, hogy a Bírói Döntés az alapjogi teszt alkalmazása nélkül korlátozza indítványozó alapvető jogait, az fogalmilag önkényes; a korlátozás arányosságát nem is kísérelte meg igazolni. Az ilyen alapjog-korlátozás pedig szükségszerűen alkotmányosan igazolhatatlan, alapjog-sértő, amint azt az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata is alátámasztja az alkotmányjogi panaszok elbírálása során:

“Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék {ld. pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33] és 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie.

[18] A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. ha a bíróság az előtte fekvő,

alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” [3/2015. (II. 2.) AB határozat].

Másodszor, a Bírói Döntés a sajtószabadság, véleménynyilvánítási szabadság korlátozásának kirívóan súlyos formáját valósítja meg: *előzetes korlátozást*, amely az Emberi Jogok Európai Bíróságának következetes gyakorlata szerint is csak kivételes esetekben igazolható (ld. legújabban *Kablis c. Oroszország*, no. 48310/16 és 59663/17, 91. §, *Unifaun Theatre Productions Limited és mások c. Málta* no. 37326/1, *Cumhuriyet Vakfi és mások c. Törökország*, no. 28255/07, *Ürper és mások c. Törökország*, no. 14526/0; a korábbiakban pedig többek között *Association Ekin c. Franciaország*, no. 39288/98, 56. §; *Cumpănă és Mazăre c. Románia* [GC], no. 33348/96, 118. §; *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Svájc* (no. 2) [GC], no. 32772/02, 93. §). Mégis, a Bírói Döntés ezt a szempontot kategorikusan kirekeszti az ideiglenes intézkedés elrendeléséről szóló döntéshozatalból: *“a keresetlevél előterjesztését megelőzően benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során az alapjogok ütközése a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható.”* (Bírói Döntés, 9. oldal, [2]).

A Bírói Döntés tehát a Pp. 104. § szerinti hátrány-összemérés tekintetében a figyelembe vehető hátrányok köréből kirekeszti azt a tény, hogy indítványozó a sajtó- és véleménynyilvánítási szabadság alanya, s őt elsősorban e minőségében is éri hátrány az ideiglenes intézkedés elrendelése esetén.

A T. Alkotmánybíróság már a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban a sajtószabadságból eredő alkotmányossági követelmények lényegét megragadva hangsúlyozta: *„a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közügyek alakulására befolyással lévő történéseket, körülményeket, összefüggéseket feltárja, és a nyilvánosság tudomására hozza. A média szabad tájékoztató tevékenysége a modern demokratikus nyilvánosság legfontosabb alkotóeleme, ezért központi jelentősége van annak, hogy a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül láthassa el ezt a feladatát”* (Indokolás [25]). Természetesen mindez nem azt jelenti, hogy *„a sajtó tájékoztató tevékenységére ne vonatkozhatnának törvényi előírások [...], de ezek megalkotásakor és értelmezésekor mindig úgy kell eljárni, hogy a sajtó alkotmányos küldetésének teljesítését, a*

közérdeklődésre számot tartó információk közzétételét ne akadályozzák vagy hátráltassák” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [25]}.

Utalunk továbbá a T. Alkotmánybíróság 34/2017. (XII. 11.) AB határozatára, amely a sajtóról kimondja, hogy a *“közügyek vitájának körében egymást érintően tett kijelentésekről hűen, saját értékelés nélkül tudósító, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölő és a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal érintett személy cáfolatának is helyet biztosító (vagy a válaszadás lehetőségét felkínáló) médiatartalom-szolgáltató a sajtószabadság által védett alkotmányos küldetését teljesíti”* [50], vagyis a sajtószabadság mint alanyi jogosultság gyakorlása mellett alkotmányos kötelezettséget is teljesít a IX. cikk (2) bekezdése szerint, amelynek részletes tartalmát az Smtv. 10. §-a bontja ki. A T. Alkotmánybíróság eddigi következetes álláspontja szerint pedig *“alaptörvénybeli feladatának ellátásáért senki nem marasztalható el alkotmányosan”* (34/2017. (XII. 11.) AB határozat, [50]). Noha az ideiglenes intézkedést elrendelő bírói döntés, és az azt hatályában fenntartó Bírói Döntés nem marasztaló határozat, nem sérülhet az az alapelv, hogy a rendesbíróság sem hagyhatja figyelmen kívül jogszabály-alkalmazása során, ha a döntés az egyik fél alapvető jogát korlátozza, méghozzá oly módon, hogy az megakadályozza, hogy eleget tegyen a sajtó és médiarendszer részeként az Alaptörvényben reá telepített kötelezettségeknek és feladatkörnek.

Megjegyzendő továbbá, hogy a Bírói Döntés a szükségesség-arányosság teszt alkalmazását mellőzve elmulasztotta értékelni azt is, hogy az ideiglenes intézkedés hatálya alá tartozó bűnügyi adatok egyrészt részint gazdasági bűncselekményt érintenek, vagyis közvetlen, elválaszthatatlan kapcsolatban állnak a Cikk gazdasági sikerek okait, hátterét, és az állami támogatásra való érdemességet feltáró lényegi, központi tartalmával. Másrészt az alapügy tárgyát képező bűnügyi személyes adatok a fent ismertetettek szerint ma is elérhetőek a nyilvánosság számára az interneten, azok közléséről érintettjeik -- a nevezett kérelmezők -- önként határoztak.

Indítványozó sajtószabadság-gyakorlásának célja jelen Cikk vonatkozásában az volt, hogy tájékoztassa a magyar nyilvánosság a hazai gazdasági, üzleti élet egyik legmeghatározóbb, legsikeresebb gazdasági társaságának felemelkedéséről, ugyanakkor a sikertörténetet annak összetettségében mutassa be, kiemelt figyelmet fordítva az állami támogatásoknak a hazai gazdasági élet alakításában betöltött szerepére, valamint arra, hogy e támogatások elnyerői és a

legsikeresebb magyar vállalkozások mögött olykor milyen, jogi és erkölcsi értelemben is súlyosan értékelhető múlt húzódik meg. A bűnügyi adatok ismertetése nem öncélú lett volna a Cikkben, hanem kifejezetten arra hívta volna fel a figyelmet, hogy az állami támogatások elosztása nincs figyelemmel akár arra sem, hogy az ezeket elnyerő személyek rendkívül szorosan kapcsolódnak gazdasági bűncselekményekben érintett tulajdonos, ügyvezetői körökhöz.

Magyarország az Alaptörvénye értelmében piacgazdaság. Így a sajtó feladatát nem lehet szűkítően, úgy értelmezni, hogy magánszemélyek tulajdonában álló magánvállalkozások működésével, tulajdonosi hátterével kapcsolatosan semmilyen szinten nem lehetséges a nyilvánosságot információval ellátni. Természetesen ennek a tevékenységnek is megvannak a korlátai: üzleti titok védelme, emberi méltóság védelme, stb., ugyanakkor kijelenthető, hogy az üzleti újságírás egy legitim és közérdekű alkotmányos közfeladat ellátása körébe sorolható, és a bűnügyi adatok közlése, értékelése a Cikk kontextusában ennek a tevékenységnek képezte volna integráns, organikus, elválaszthatatlan részét.

A legsikeresebb magyar vállalkozók jelentős mértékben hozzájárulnak a teljes magyar nemzetgazdaság állapotának alakulásához: a vállalkozások munkahelyeket teremtenek, hozzájárulnak egész térségek fejlődéséhez, befolyásolják a költségvetés adóbevételeit, hatással vannak a külkereskedelmi mérlegre, ugyanakkor állami támogatások útján közpénzeket használnak fel stb. A T. Alkotmánybíróság következetesen képviselt álláspontja szerint is a közéleti vita felőleli az üzleti élet társadalmi felelősségvállalásának és az üzleti élet világában felmerülő közérdekű kérdéseket. {Lásd pl. 3145/2018. (V.7.) AB határozat, különösen [31].}

Ugyanakkor belátható, hogy a Bírői Döntés eredményezte előzetes korlátozás különösen aránytalan sérelmét okozza a sajtószabadságnak a jelen ügyben, hiszen olyan bűnügyi személyes adatokat érint, amelyek már eleve a nyilvánosságra kerültek. Tehát míg a Bírői Döntés azt nem akadályozza meg, hogy a kérelmezők bűnügyi múltjára fény derüljön, azt sikeresen megakadályozza, hogy a sajtó e múlt jelentőségét az állami támogatások elosztásával, a gazdasági élet alakulásával kapcsolatban feltárja. Tehát a Bírői Döntés épp a kérdéses személyes adatok olyan tárgyalását tette lehetetlenné, amelyek nem önkényesen, hanem valóban közérdeklődésre számot tartó módon helyezték volna kontextusba ezeket az adatokat.

Magyarországon úgy, ahogy minden más piacgazdaságban is, az üzleti élet vagyoni viszonyai rendkívül volatilis változásoknak vannak kitéve. Indítványozó Cikke ezekről a viszonyokról készített mintegy pillanatfelvétel, aktuális állapot-felmérés része, amelyből a nyilvánosság tájékozódhatott volna az üzlet élet aktuális helyzetéről. A bírói tilalom eredményképp azonban a Cikk időszerűsége már most megkérdőjelezhető, megjelenése érdekműlás okán indokolatlan lehet, jóllehet egyelőre beláthatatlan, hogy az ideiglenes intézkedés időbeli hatálya meddig fog kiterjedni, hiszen a kérelmezők által megindított per egyelőre az elsőfokú eljárásban a kereseti kérelmek és ellenkérelmek közléséig jutott csupán -- az ideiglenes intézkedés iránti eljárás megindításától számítva mintegy 11 hónap elteltével.

A fentiek tükrében nem hagyható figyelmen kívül az ideiglenes intézkedés szempontjából releváns hátrány fogalmának Alaptörvény-konform értelmezése során, hogy a sajtószabadság gyakorlásának előzetes korlátozása rendkívül súlyos közérdek-sérelemmel is jár, hiszen a demokratikus közvélemény időszerű tájékoztatását, tájékozódását akadályozza. Ahogy a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat ennek kifejtette, hogy *„[a] sajtó olyan fórumot kínál a szólás szabadságához és a közügyek szabad vitathatóságához, amely kulcsfontosságú szerepet játszik abban, hogy a közvélemény és a politikusok számára ellenőrizhetővé válhassanak a közhatalmat gyakorlók, illetve a köztisztviselők. A polgárok kizárólag ilyen információk birtokában alkothatnak szabadon véleményt a közhatalmat gyakorlók teljesítményéről, munkájának hatékonyságáról és minőségéről. Az állami szervek ellenőrizhetősége pedig a polgárok demokratikus önkormányzásának lehetőségét biztosítja, így a polgároknak alapvető joguk van ahhoz, hogy a közügyeket érintő kérdésekről információhoz juthassanak”* (Indokolás [25]).

Az alapjogi teszt alkalmazásának kizárása mellett a Kúria egyetlen indokot ismertet: *“a keresetlevél előterjesztését megelőzően benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálása során az alapjogok ütközése a szükségesség-arányosság teszt alkalmazásával a Pp. 104. § (2) bekezdése alapján nem vizsgálható. [...] A szóban forgó jogszabályi rendelkezés az ideiglenes intézkedés elrendelésével, illetve annak elmaradásával okozható hátrányok mérlegelését írja elő, míg az alapjogok ütközése során az érdekösszemérés a jogvita érdemi elbírálására tartozik.”* (Bírói Döntés, 9. oldal, [2], [4]).

Ez az érv azonban alkotmányjogi értelemben értelmezhetetlen zárványt, alapjog-mentes övezetet teremt az igazságszolgáltatás folyamatában, ahol a sajtószabadságot súlyosan veszélyeztető, bíróság által elrendelt előzetes korlátozások szabad teret kapnak, amennyiben alapjogi szempontok -- s így a sajtószabadság érvényesülése melletti szempontok -- egyáltalán nem szólhatnak ellenük. Ráadásul az érv érthetetlen okból alakítja ki ezt a zárványt a jogrenden belül. A rendesbíróság hatáskörén ugyanis nem az terjeszkedik túl, hogy a majdani perben érintett alapjog-konfliktus tárgyában döntést hozzon az ideiglenes intézkedés körében történő döntéshozatal során, hanem az, ha az ideiglenes intézkedés körében *ítélet-hatályú*, végleges döntést hozna a majdani perben megítélendő jogkérdés tárgyában. Függetlenül attól, hogy mi lett volna az indítványozói álláspont szerinti helyes döntés, amelyre a Kúriának jutnia kellett volna, az ügy érdekében való döntés tilalmát nem értelmezhetette volna önkényesen oly módon, hogy azzal elhárítsa a Kúria kötelezettségét arra nézve, hogy a Bírói Döntés szólásszabadság-korlátozó mivoltát igazolja.

Természetesen elképzelhető, hogy az alapjogi teszt alkalmazása során ugyanazon, a sajtószabadság terjedelmét és a személyes adatok védelméhez fűződő joggal való konfliktusát érintő jogkérdésben más eredményre jutott volna a Bírói Döntés az ideiglenes intézkedés elrendelése körében, mint amelyre a kérelmezők által indított kereset elbírálása során fognak jutni a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságok. Egy ilyen esetleges kimenetel azonban nem vet fel alkotmányossági aggályokat. Az ideiglenes intézkedésnek éppen azért van ideiglenes hatálya, hogy a bíróságoknak lehetőséget biztosítson egyfelől a hatékony és gyors jogvédelemre - - ideértve a sajtószabadság mint alapvető jog hatékony védelmét --, másfelől pedig azért, hogy lehetőséget biztosítson a gyors és ennél fogva szükségképpen mind a tényállás tisztázására, mind pedig az érintett jogkérdések megítélésére jóval szűkebb lehetőséget biztosító, ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló eljárás során hozott döntés felülbírálatára az esetleges pert lezáró ügydöntő határozatában.

Fogalmilag önkényesnek, s ezért aránytalanak tekintendő indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának és jogorvoslathoz való jogának korlátozása is, hiszen a Bírói Döntés elmulasztja értékelni indítványozó alapjogi érintettségére vonatkozó jogállításait. Mivel pedig az ügyben döntő bíróságok mind a másodfokú, mind a felülvizsgálati eljárásban ugyanígy járnak el, indítványozó jogorvoslathoz való joga teljességgel kiüresedett.

Indítványozó hangsúlyozza, hogy a T. Alkotmánybíróságtól nem a Bírói Döntés alapjául szolgáló ügy érdemi eldöntését, az érintett alapvető jogok -- a szólás- és véleménynyilvánítási szabadság illetve a személyes adatok védelméhez fűződő jog -- konfliktusának feloldását várja a vonatkozó alapjogi követelményeknek az ügy ténybeli körülményeire való alkalmazása útján. Ehelyett indítványozó kérése, hogy a T. Alkotmánybíróság szíveskedjék megsemmisíteni a Bírói Döntést mint olyan, az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb rendesbírósági döntést, amelyet az alapjog-konform jogszabály-alkalmazás rendesbíróság általi elmulasztása érdemben befolyásolt, és az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogainak sérelmét okozta.

Az Indítványozó jogi képviselőjét az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Ütv.) 34. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján illeti meg a képviselési jog, amelyet az A/1. számú mellékletként csatolt ügyvédi meghatalmazás igazol. A meghatalmazás kifejezetten kiterjed az alkotmányjogi panasz eljárásra.

Indítványozó jogi személy, következésképpen személyes adatok érintettje nem lehet, adatvédelmi nyilatkozatot így nem tehet.

Budapest, 2021. szeptember 10.

Tisztelettel,

Képv.: